

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir
Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpaților Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail, Moisei Serghei, de către avocatul Mazarenco Grigorii în numele inculpaților Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail, Moisei Serghei, de către avocatul Șalari Gheorghe în numele inculpaților Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail, Moisei Serghei și de către avocatul Spânu Oleg în numele inculpaților Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail, Moisei Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2018, în cauză penală privindu-i pe

Ciobanu Ion xxxxx, *născut la xxxxxx, originar din xxxxxx și domiciliat în xxxxxx.*

Ciobanu Tudor Ion, *născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.*

Cotună Mihail Fiodor, *născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx.*

Moisei Serghei Ivan, *născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 06.05.2016 – 13.02.2018;

Instanța de apel: 02.03.2018 – 24.04.2018;

Instanța de recurs: 06.07.2018 – 02.10.2018.

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Strășeni (sediul Central) din 13 februarie 2018, Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail și Moisei Serghei au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(4) lit. b) și d) Cod penal, stabilindu-le pedeapsa după cum urmează:

- lui Ciobanu Ion i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare sub formă de 10 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în sfera publică pe un termen de 10 ani.

- lui Ciobanu Tudor i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare sub formă de 9 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în sfera publică pe un termen de 10 ani.

- lui Cotună Mihail i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare sub formă de 8 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în sfera publică pe un termen de 10 ani.

- lui Moisei Serghei i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare sub formă de 8 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în sfera publică pe un termen de 10 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Ciobanu Ion în baza ordinului directorului întreprinderii silvo-cinegetică Strășeni nr. 93-k din 15.12.2005 deținând funcția de pădurar cantonul nr. 6 Ocolul silvic Scoreni, iar Ciobanu Tudor, Cotună Mihail și Moisei Serghei în baza ordinului emis de același director cu nr.61-p din 01.07.2015 deținând funcții de muncitori temporari în același Ocol silvic, iar conform art.123 alin.(2) Cod penal fiind persoane publice, investite de stat să presteze în numele acestora servicii publice și să îndeplinească activități de interes public, acționând contrar art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, la care Republica Moldova a aderat la 12.09.1997, potrivit căruia, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante, încălcând drepturile fundamentale, prevăzute de art.art.24 și 25 din Constituție, care prevăd că statul generează și garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică, libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile; art.2, 4 alin.(1), (2), (4) lit. a), b), c), d), e), alin.(5) și (8) și art.5 alin.(1) din Legea Republicii Moldova nr.218 din 19.10.2012 care prevăd, semnificația forței fizice, a principiului proporționalității, condițiile aplicării forței fizice, etc”, art.14 alin.(1), (2) și (3) din Legea nr.130 din 08.06.2012 care stipulează că, titularul dreptului de deținere și, după caz, de port și de folosire a armelor letale și neletale supuse autorizării are obligația de a păstra arma înscrisă în permisul de armă în condiții de securitate și de a nu permite accesul la ea al persoanelor neautorizate. Păstrarea la domiciliul deținătorului a armei prevăzute la alin.(1) se face în locuri special destinate, în seif metalic fixat de podea sau de perete, astfel încât să fie exclus accesul persoanelor neautorizate. Arma prevăzută la alin.(1) poate fi purtată numai de titularul permisului corespunzător, cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: să fie asigurată în cazul în care, în condiții de uzină,

este prevăzut să aibă piedică de siguranță și să nu fie armată; să stea în permanentă introdusă în toc, în loc ascuns vederii, cu excepția situațiilor în care persoana este autorizată, potrivit legii, să o aplice; să se afle în permanentă numai asupra sa și să nu fie transmisă în nici o formă unor alte persoane, cu excepția armurierilor, organelor de poliție competente, precum și a personalului abilitat prin lege să păstreze și să asigure securitatea temporară a armelor în alte locuri, unde portul armei este interzis prin lege; să fie însoțită de documentul care atestă dreptul de port și de folosire.

Tot ei, acționând contrar rigorilor contractelor individuale de muncă cu nr.93/10 din 01.11.2010; nr.274/15 din 01.07.2015; nr.274/15 din 01.07.2015, nr.276/15 din 01.07.2015 și a fișei de post, care încredința doar pădurarului dreptul să rețină conform legislației în vigoare persoanele vinovate de săvârșirea contravențiilor silvice, încălcarea regulilor de vânat, fără a aplica fără necesitate forța fizică ori armele de foc, etc, toți patru au săvârșit o faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă, în următoarele circumstanțe.

La 25 iulie 2015, în jurul orelor 19:30, Ciobanu Ion executând funcția de pădurar, prin participație simplă și în complicitate cu fiul său Ciobanu Tudor, Cotună Mihail și Moisei Serghei care activau în funcții de muncitori temporari, la inițiativa lui Ciobanu Ion, înzestrându-se cu arme de foc deținute și posedate legal de ultimul și anume, Ciobanu Ion cu pistol „Baikal 442” seria XH08224 calibru 9x18 (mm), Ciobanu Tudor cu arma de vânătoare model „Toz-120” seria 2E1276750 calibru 12 (mm), Cotună Mihail cu armă de vânătoare model „Toz-106” nr. 052064 calibru 20 (mm), iar cea de a patra persoană Moisei Serghei cu o bardă cu tăișul lat și cu coada scurtă metalică sudată, cu ajutorul unui mijloc de transport model „scouter” (moped) au efectuat razie prin pădurea din apropierea satului Condița gestionată de Ocolul silvic Scoreni.

În continuare, Ciobanu Ion și Ciobanu Tudor împreună cu Cotună Mihail și Moisei Serghei depistând în flagrant în pădurea ocolului silvic Scoreni tăierea ilicită de arbori de către localnicii satului Condița - Zacuțelu Dumitru xxxxx, Dașchevici Nicolae xxxxx și Zacuțelu Vadim xxxxx care se aflau cu două trăsuri cu tracțiune animală, acționând toți patru față de ultimii cu intenție unică de a-i intimida și pedepsi pentru respectivul fapt ilicit, pe neașteptate și fără careva somații, utilizând toți armele prin efectuarea de împușcături în aer, s-au năpustit violent asupra lui Zacuțelu Dumitru și Zacuțelu Vadim precum și a lui Dașchevici Nicolae, timp în care fără necesitate i-au doborât pe toți trei la pământ și au continuat în glas să-i insulte, umilească precum și să le aplice celor trei multiple lovituri cu armele, pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului, în rezultatul cărora au cauzat:

- lui Dumitru Zacuțelu - în regiunea temporal pe dreapta, frontal pe stânga, regiunea zigomatică pe stânga câte o excoriație de formă oval neregulată cu caracter intermitent cu dimensiunile 1,3x1 (cm), 3,5x3 (cm), 4x2,2 (cm) acoperite cu crustă brună mai sus de nivelul pielii. La unghiul extern al ochiului drept cu extindere pe pleoapele ochiului o echimoză de formă oval neregulată cu dimensiunile 3,5x2 (cm), culoare violacee cu nuanță verzuie la periferie, pe fondalul căreia pe pleoapa superioară o excoriație de formă oval neregulată cu dimensiunile 0,7x0,5 (cm) similar celor precedente. Pe linia axilară pe

dreapta la nivelul coastei XII și pe linia axilară posterioară pe stânga în proiecția cristei ilice câte o excoriație de formă oval neregulat, caracter intermitent cu dimensiunile 2x1 și 3,5x2(cm) acoperite cu crustă brună mai sus de nivelul pielii. Pe suprafața anterioară umărului drept, pe suprafața posterioară antebrațului drept treimea superioară și inferioară câte o excoriație similară cu dimensiunile 1x0,6 (cm), 1,8x1,3 (cm) și 2,4x 1,5 (cm) cu caracter morfologic asemănător. Pe suprafața posterioară cotului stâng cu extindere pe treimea superioară antebrațului excoriație de formă alungită, dispusă vertical caracter intermitent cu dimensiunile 6,5x2,5 (cm) similar. Pe suprafața anterioară antebrațului stâng treimea medie excoriație similară cu dimensiunile 4x2(cm) cu caracter morfologic asemănător. Pe suprafața anterioară a gambelor bilateral treimea superioară câte o excoriație de formă oval neregulată cu dimensiunile 2x1,3 și 1,8x1 (cm) cu caracter morfologic asemănător, leziuni, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.16 și cel de constatare nr.3546 în comun se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Tot lui Dumitru Zacuțelu, i-au mai cauzat și traumă psihologică manifestată prin umilire, lezarea propriei demnități, inducerea stării de frică, anxietate, stres, creșterea vulnerabilității, stări, care în consecință potrivit raportul de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.271a-2016 prezintă consecințe ale traumei psihologice, redate prin sporirea sensibilității la factorii externi cu predispunere spre impulsivitate la stimuli de diversă intensitate, ce ar putea provoca dezechilibru emoțional precum și prejudicii materiale manifestate prin deteriorarea hainelor și telefonului său mobil;

- lui Nicolae Dașchevici - pe suprafața palmară mâna propriu zisă dreaptă la nivelul hipotenară o excoriație de formă oval neregulată cu dimensiunile 1,2x0,8 (cm) acoperită cu crustă brună mai sus de nivelul pielii. Pe suprafața anterioară articulația umerilor bilateral o excoriație de formă neregulată, dimensiunile 2x1,3 (cm) pe dreapta și 3,2x 2 (cm) pe stânga acoperite cu crustă brună mai sus de nivelul pielii. Pe suprafața anterioară treimea inferioară gamba stângă o excoriație similară cu dimensiunile 2,2x1,2 (cm), leziuni, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.15 și cel de constatare cu nr.3547, în comun, se califică ca vătămări corporale neînsemnate precum și traumă psihologică în manifestată prin umilire, lezarea propriei demnități, inducerea stării de frică, anxietate, stres, creșterea vulnerabilității, care în consecință potrivit raportului de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.193a-2016 prezintă consecințe ale traumei psihologice, redate prin intensificarea activizării mecanismelor de auto-apărare și manifestarea reacțiilor de irascibilitate, impulsivitate și scăderea toleranței la frustrare precum și deteriorarea roții de la căruța lui Dașchevici Nicolae;

- lui Zacuțelu Vadim - dureri fizice și traumă psihologică manifestate prin umilire, lezarea propriei demnități, inducerea stării de frică, anxietate, stres, creșterea vulnerabilității, stări, care potrivit raportului de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.175a-2016 prezintă consecințe ale traumei psihologice, redate prin intensificarea mecanismelor de autoapărare și manifestarea reacțiilor de irascibilitate și scăderea toleranței la frustrare.” (f.d.102-104 vol. V).

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, prima instanță a reținut că, în drept, faptele inculpaților Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.166¹ alin.(4) lit. b) și d) Cod penal, tortura, după indicii calificativi: *Tortura, adică orice faptă intenționată prin care se provoacă unei persoane o durere sau suferințe fizice sau psihice puternice cu scopul de a obține de la această persoană sau de la o persoană terță informații sau mărturisiri, de a o pedepsi pentru un act pe care aceasta sau o terță persoană l-a comis ori este bănuită că l-a comis, de a o intimida sau de a exercita presiune asupra ei sau asupra unei terțe persoane, sau din orice alt motiv, bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea, atunci când o asemenea durere sau suferință este provocată de către o persoană publică sau de către o persoană care, de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, sau de către orice altă persoană care acționează cu titlu oficial sau cu consimțământul expres sau tacit al unei asemenea persoane, săvârșite de patru persoane, cu folosirea armelor.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apel de către avocatul Mazarenco Grigorii în numele inculpaților și de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpaților.

3.1. Avocatul Mazarenco Grigorii în numele inculpaților în apelul declarat în numele inculpaților, a solicitat casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpații să fie achitați, din motivul că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului declarat, avocatul a invocat că probele examinate în instanța de judecată nu demonstrează vinovăția inculpaților și anume că lipsește temeiul real - fapta prejudiciabilă săvârșită.

Inculpații Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor în instanța de judecată au explicat cu lux de amănunte referitor la circumstanțele care se conțin în rechizitoriu, pledează nevinovați și au motivat temeinicia poziției sale. Aceștia au evidențiat că și-au îndeplinit obligațiile de serviciu în modul corespunzător, nu au încălcat nici o lege și nu sunt vinovați de consecințele survenite.

Probele acuzării cercetate în ședința de judecată nu au demonstrat existența faptei infracționale, precum și comiterea unor ilegalități de către inculpați. Declarațiile părților vătămate Zacuțelu Dumitru și Dașchevici Nicolae, a martorului Zacuțelu Vadim date în ședința de judecată nu conțin date suficiente pentru clarificarea evenimentelor care au avut loc și în care circumstanțe, mai ales în susținerea poziției acuzării.

Acești martori au comunicat și confirmat petrecerea a doar o parte din evenimentele descrise în rechizitoriu, fapte care nu poartă un caracter ilegal, între declarațiile părților vătămate Zacuțelu Dumitru și Dașchevici Nicolae, a martorului Zacuțelu Vadim și a inculpaților sunt divergențe categorice, organul de urmărire penală nu a efectuat confruntări pentru a înlătura divergențele dintre declarații.

Declarațiile părților vătămate Zacuțelu Dumitru și Dașchevici Nicolae, martorului Zacuțelu Vadim date în cadrul urmăririi penale sunt în contradicție cu: rapoartele de expertiză medico-legale nr.15 și nr.16; procesele-verbale de ridicare și de examinare a

obiectelor din 28.04.2016; plângerea părții vătămate Zacuțelu Dumitru prin care a declarat că au fost doar trei persoane; declarațiile martorilor apărării Plămădeală Radu, Munteanu Ion, Jaruc Denis, Moisei Elena și Crețu Victor. Argumentele, menționate au fost ignorate de către instanța de fond, fiind „preferate” declarațiile date în cadrul urmăririi penale care nu și-au găsit confirmarea în coroborare cu alte probe. A solicitat să fie apreciate critic și rapoartele de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.175a-2016, 193a-2016 și 271a-2016 ca neîntemeiate.

Eronat în rechizitoriu a fost indicat că acțiunile incriminate inculpaților constituie și tratament inuman sau degradant, fapte care nu sunt prevăzute de art.166¹ alin.(4) Cod penal.

Astfel, acuzarea a prezentat un șir de argumente inadmisibile și a solicitat nejustificat instanței de judecată să le accepte și să depășească limitele învinuirii înaintate, contrar prevederilor art.325 Cod de procedură penală. La fel, acuzarea în intimidarea sau exercitarea presiunii asupra persoanelor de către inculpați, bazat pe o formă de discriminare, oricare ar fi ea, este indicată formal, or, în rechizitoriu nu este determinat faptul că a avut loc o careva discriminare și de ce gen. Potrivit textului legii doar intimidarea sau exercitarea presiunii asupra persoanelor bazat pe o formă de discriminare constituie fapte infracționale. Deci, toate acțiunile inculpaților sunt în corespundere cu legea. Toate argumentele invocate de către apărare, însă, nu au fost luate în considerație de către instanța de judecată și nu s-a expus nici în acceptarea, nici în respingerea acestora.

3.2. Avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpaților a solicitat casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpații să fie achitați, din motivul că fapta acestora nu întrunește elementele infracțiunii, invocând argumente similare cu cele invocate de către avocatul Mazarenco Grigorii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2018, apelurile declarate au fost admise, sentința a fost casată parțial și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, după cum urmează:

Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail și Moisei Serghei au fost recunoscuți vinovați în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.166¹ alin.(2) lit. b) și d) Cod penal stabilindu-i pedeapsa după cum urmează:

- lui Ciobanu Ion i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare sub formă de 6 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în sfera publică pe un termen de 6 ani.

- lui Ciobanu Tudor i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare sub formă de 5 ani și 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în sfera publică pe un termen de 5 ani.

- lui Cotună Mihail și Moisei Serghei i s-au stabilit pedeapsa sub formă de închisoare sub formă de 5 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și exercita activități în sfera publică pe un termen de 5 ani.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a reținut că partea descriptivă a sentinței atacate, contrar prevederilor art.394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, nu cuprinde descrierea faptei criminale considerată ca fiind dovedită, cu indicarea locului, timpului, modului săvârșirii ei, formei și gradului de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, dat fiind că se indică: „ ... Ciobanu Ion Alexandru născut la 09.02.1963, Ciobanu Tudor Ion născut la 05.11.1990, Cotună Mihail Fiodor născut la 22.03.1991 și Moisei Serghei Ivan născut la 23.03.1991 se învinuiesc că...”.

Partea descriptivă a sentinței atacate, contrar prevederilor art.394 alin.(1) pct.5) Cod de procedură penală, nu cuprinde încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților, dat fiind că se indică: „ ... acțiunile inculpaților Ciobanu Ion Alexandru, Ciobanu Tudor Ion, Cotună Mihail Fiodor și Moisei Serghei Ivan au fost încadrate de organul de urmărire penală în baza ...” (f.d.104 vol. V), iar în textul sentinței atacate în general se indică faptul că în speță sunt probe care au dovedit incontestabil vinovăția inculpaților: „ ... în săvârșirea furtului incriminat” (f.d.114 vol. V).

În atare situație, starea de fapt și de drept în cauză este vădit greșit stabilită prin sentința, fapt ce impune intervenția corespunzătoare de către instanța de apel, constatând corect fapta de care se fac vinovați inculpații.

Astfel, instanța de apel a constatat că *Ciobanu Ion în baza ordinului directorului întreprinderii silvo-cinegetică Strășeni nr.93-k din 15.12.2005 deținând funcția de pădurar cantonul nr.6 Ocolul silvic Scoreni, iar Ciobanu Tudor, Cotună Mihail și Moisei Serghei în baza ordinului emis de același director cu nr.61-p din 01.07.2015, deținând funcții de muncitori temporari în același Ocol silvic, iar conform art.123 alin.(2) Cod penal fiind persoane publice, investite de stat să presteze în numele acestora servicii publice și să îndeplinească activități de interes public, acționând contrar art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04.11.1950, la care Republica Moldova a aderat la 12.09.1997 potrivit căruia, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante, încălcând drepturile fundamentale, prevăzute de art.art.24 și 25 din Constituție, care prevăd că statul generează și garantează fiecărui om dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică, libertatea individuală și siguranța persoanei sunt inviolabile; art.2, art.4 alin.(1), (2), (4) lit. a), b), c), d), e), alin.(5) și (8) și art.5 alin.(1) din Legea Republicii Moldova nr.218 din 19.10.2012 care prevăd, semnificația forței fizice, a principiului proporționalității, condițiile aplicării forței fizice, etc”: art.14 alin.(1), (2) și (3) din Legea nr.130 din 08.06.2012 care stipulează că, titularul dreptului de deținere și, după caz, de port și de folosire a armelor letale și neletale supuse autorizării are obligația de a păstra arma înscrisă în permisul de armă în condiții de securitate și de a nu permite accesul la ea al persoanelor neautorizate. Păstrarea la domiciliul deținătorului a armei prevăzute la alin.(1) se face în locuri special destinate, în seif metalic fixat de podea sau de perete, astfel încât să fie exclus accesul persoanelor neautorizate. Arma prevăzută la alin.(1) poate fi purtată numai de titularul permisului corespunzător, cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: să fie asigurată în cazul în care, în*

condiții de uzină, este prevăzut să aibă piedică de siguranță și să nu fie armată; să stea în permanentă introdusă în toc, în loc ascuns vederii, cu excepția situațiilor în care persoana este autorizată, potrivit legii, să o aplice; să se afle în permanență numai asupra sa și să nu fie transmisă în nici o formă unor alte persoane, cu excepția armurierilor, organelor de poliție competente, precum și a personalului abilitat prin lege să păstreze și să asigure securitatea temporară a armelor în alte locuri unde portul armei este interzis prin lege; să fie însoțită de documentul care atestă dreptul de port și de folosire.

Tot ei, acționând contrar rigorilor contractelor individuale de muncă cu nr.93/10 din 01.11.2010; nr.274/15 din 01.07.2015; nr.274/15 din 01.07.2015, nr.276/15 din 01.07.2015 și a fișei de post, care încredința doar pădurarului dreptul să rețină conform legislației în vigoare persoanele vinovate de săvârșirea contravențiilor silvice, încălcarea regulilor de vânat, fără a aplica fără necesitate forța fizică ori armele de foc, etc, toți patru au săvârșit o faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă, în următoarele circumstanțe:

La 25 iulie 2015, în jurul orelor 19:30, Ciobanu Ion executând funcția de pădurar prin participație simplă și în complicitate cu fiul său Ciobanu Tudor, Cotună Mihail și Moisei Serghei care activau în funcții de muncitori temporari, la inițiativa lui Ciobanu Ion înzestrându-se cu arme de foc deținute și posedate legal de ultimul și anume, Ciobanu Ion cu pistol „Baikal 442” seria XH08224 calibru 9x18 (mm), Ciobanu Tudor cu arma de vânătoare model „Toz-120” seria 2E1276750 calibru 12 (mm), Cotună Mihail cu armă de vânătoare model „Toz-106” nr. 052064 calibru 20 (mm), iar cea de a patra persoană Moisei Serghei cu o bardă cu tăișul lat și cu coada scurtă metalică sudată, cu ajutorul unui mijloc de transport model „scuter” au efectuat razie prin pădurea din apropierea satului Condrița gestionată de Ocolul silvic Scoreni.

În continuare, Ciobanu Ion și Ciobanu Tudor împreună cu Cotună Mihail și Moisei Serghei, depistând în flagrant în pădurea ocolului silvic Scoreni tăierea ilicită de arbori de către localnicii satului Condrița - Zacuțelu Dumitru a.n.1991, Dașchevici Nicolae a.n.1986 și Zacuțelu Vadim a.n.1993 care se aflau cu două trăsuri cu tracțiune animală, acționând toți față de ultimii cu intenție unică de a-i intimida și pedepsi pentru respectivul fapt ilicit, pe neașteptate și fără careva somații, utilizând toți armele prin efectuarea de împușcături în aer, s-au năpustit violent asupra lui Zacuțelu Dumitru și Zacuțelu Vadim precum și a lui Dașchevici Nicolae, timp în care fără necesitate i-au doborât pe toți trei la pământ și au continuat în glas să-i insulte, umilească precum și să le aplice celor trei multiple lovituri cu armele, pumnii și picioarele în diferite regiuni ale corpului, în rezultatul cărora au cauzat:

- lui Dumitru Zacuțelu - în regiunea temporal pe dreapta, frontal pe stânga, regiunea zigomatică pe stânga câte o excoriație de formă oval neregulată cu caracter intermitent cu dimensiunile 1,3x1 (cm), 3,5x3 (cm), 4x2,2 (cm) acoperite cu crustă brună mai sus de nivelul pielii. La unghiul extern al ochiului drept cu extindere pe pleoapele ochiului o echimoză de formă oval neregulată cu dimensiunile 3,5x2 (cm), culoare violacee cu nuanță verzuie la periferie, pe fondalul căreia pe pleoapa superioară o excoriație de

formă oval neregulată cu dimensiunile 0,7x0,5 (cm) similar celor precedente. Pe linia axilară pe dreapta la nivelul coastei XII și pe linia axilară posterioară pe stânga în proiecția cristei ilice câte o excoriație de formă oval neregulată, caracter intermitent cu dimensiunile 2x1 și 3,5x2(cm) acoperite cu crustă brună mai sus de nivelul pielii. Pe suprafața anterioară umărului drept, pe suprafața posterioară antebrațului drept treimea superioară și inferioară câte o excoriație similară cu dimensiunile 1x0,6 (cm), 1,8x1,3 (cm) și 2,4x 1,5 (cm) cu caracter morfologic asemănător. Pe suprafața posterioară cotului stâng cu extindere pe treimea superioară antebrațului excoriație de formă alungită, dispusă vertical caracter intermitent cu dimensiunile 6,5x2,5 (cm) similar. Pe suprafața anterioară antebrațului stâng treimea medie excoriație similară cu dimensiunile 4x2(cm) cu caracter morfologic asemănător. Pe suprafața anterioară a gambelor bilateral treimea superioară câte o excoriație de formă oval neregulată cu dimensiunile 2x1,3 și 1,8x1 (cm) cu caracter morfologic asemănător, leziuni, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.16 și cel de constatare nr.3546 în comun se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Tot lui Dumitru Zacuțelu, i-au mai cauzat și traumă psihologică manifestată prin umilire, lezarea propriei demnități, inducerea stării de frică, anxietate, stres, creșterea vulnerabilității, stări, care în consecință potrivit raportul de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.271a-2016 prezintă consecințe ale traumei psihologice, redate prin sporirea sensibilității la factorii externi cu predispunere spre impulsivitate la stimuli de diversă intensitate, ce ar putea provoca dezechilibru emoțional precum și prejudicii materiale manifestate prin deteriorarea hainelor și telefonului său mobil;

- lui Nicolae Dașchevici - pe suprafața palmară mâna propriu zisă dreaptă la nivelul hipotenară o excoriație de formă oval neregulată cu dimensiunile 1,2x0,8 (cm) acoperită cu crustă brună mai sus de nivelul pielii. Pe suprafața anterioară articulația umerilor bilateral o excoriația de formă neregulată, dimensiunile 2x1,3 (cm) pe dreapta și 3,2x 2 (cm) pe stânga acoperite cu crustă brună mai sus de nivelul pielii. Pe suprafața anterioară treimea inferioară gamba stângă o excoriație similară cu dimensiunile 2,2x1,2 (cm), leziuni, care conform raportului de expertiză medico-legală nr.15 și cel de constatare cu nr.3547, în comun, se califică ca vătămări corporale neînsemnate precum și traumă psihologică în manifestate prin umilire, lezarea propriei demnități, inducerea stării de frică, anxietate, stres, creșterea vulnerabilității, care în consecință potrivit raportului de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.193a-2016 prezintă consecințe ale traumei psihologice, redate prin intensificarea activizării mecanismelor de auto-apărare și manifestarea reacțiilor de irascibilitate, impulsivitate și scăderea toleranței la frustrare precum și deteriorarea roții de la căruța lui Dașchevici Nicolae;

- lui Zacuțelu Vadim - dureri fizice și traumă psihologică manifestate prin umilire, lezarea propriei demnități, inducerea stării de frică, anxietate, stres, creșterea vulnerabilității, stări, care potrivit raportului de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.175a-2016 prezintă consecințe ale traumei psihologice, redate prin intensificarea mecanismelor de autoapărare și manifestarea reacțiilor de irascibilitate și scăderea toleranței la frustrare” (f.d.102-104 vol. V).

Infracțiunea constatată se califică în baza art.166¹ alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, și anume cauzarea intenționată a durerii și suferinței fizice și psihice, care reprezintă tratament inuman și degradant, de către o persoană, care de facto, exercită atribuțiile unei autorități publice, persoană cu titlul oficial și de persoană care acționează cu consimțământul expres sau tacit al unei asemenea persoane săvârșite asupra a trei persoane și prin folosirea armei.

În contextul dat, calificarea infracțiunii în baza art.166¹ alin.(4) lit. b) și d) Cod penal, efectuată de către organul de urmărire penală, conform ordonanțelor de învinuire și rechizitoriului, precum și susținerea învinuirii de procuror în ședința de judecată în baza acestei norme penale speciale, nu-și găsește confirmare, or, analizând acțiunile inculpaților, sub aspectul de influența fizică, în contextul infracțiunii de tortură imputată prin actul de învinuire, specificate la articolul 166¹ alin.(4) lit. b) și d) Cod penal, se observă că nu sunt consemnate modalitățile faptice ale acestei componente de infracțiune.

În atare situație, evaluând infracțiunea săvârșită de inculpați, sub aspectul laturii obiective, se consideră că ele nu cuprind modalități faptice caracteristice torturii, ci cuprind modalități faptice caracteristice tratamentului inuman și/sau degradant, fapt ce determină concluzia certă privind prezența în acțiunile inculpaților a componente de infracțiune prevăzută la art.166¹ alin.(2) lit. b) și d) Cod penal.

Altfel spus, în cauză s-a stabilit că durerea și suferințele cauzate de inculpați părților vătămate nu sunt suficient de grave sau puternice, pentru a fi catalogate ca expresie a torturii, însă, fiind provocate în împrejurările reținute, ele reprezintă o manifestare a tratamentului inuman și degradant.

În atare situație, potrivit legii, se impune condamnarea inculpaților în baza art.166¹ alin.(2) lit. b) și d) Cod penal.

Așadar, instanța de apel a respins argumentele inculpaților, precum că nu au aplicat forța fizică și psihică față de părțile vătămate, or, conform depozițiilor prezentate organului de urmărire penală, în coroborare cu rapoartele de expertiză efectuată, rezultă cu certitudine aplicarea forței fizice și psihice asupra părților vătămate Zacuțelu Dumitru și Dașchevici Nicolae.

Alegațiile părților vătămate prezentate în primă instanță și în instanța de apel, precum că nu au fost maltratați de inculpați, iar la organul de urmărire penală au dat declarații false, care nu corespund adevărului, se resping, or, potrivit sentinței Judecătoriai Strășeni (sediul Central) din 24 noiembrie 2017 părțile vătămate Zacuțelu Dumitru, Dașchevici Nicolae și martorul Zacuțelu Vadim au fost condamnați în baza art.312 alin.(2), lit. a) Cod penal - prezentarea cu bună știință a declarației mincinoase de către martor, acțiunea care a fost săvârșită în cadrul examinării cauzei, legate de învinuirea de săvârșirea unei infracțiuni grave (f.d.69 vol. V).

În continuare, instanța de apel soluționând chestiunea cu privire la pedeapsa penală aplicată inculpaților pentru săvârșirea infracțiunii în baza art.166¹ alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, a luat în considerație prevederile articolelor 7, 61 și 75 Cod penal.

Inculpații au săvârșit infracțiunea prevăzută de art.166¹ alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, care potrivit art.16 alin.(4) Cod penal, se clasifică ca fiind gravă, anterior nu au fost judecați, se caracterizează pozitiv, circumstanțe agravante nu s-au constatat.

În acest context, ținând cont de pericolul social sporit al infracțiunii comise, precum și că scopul pedepsei pentru astfel de categorie de infracțiuni este de a preveni fenomenul criminal privind tortura, tratamentul inuman și/sau degradant al persoanei, se consideră rezonabilă aplicarea pedepsei cu închisoare cu executare, în limitele termenului prevăzut de sancțiunea art.166¹ alin.(2) lit. b) și d) Cod penal.

Temei pentru aplicarea pedepsei alternative - amendă prevăzută în sancțiunea normei penale speciale, nu s-a constatat.

La fel, nu s-a constatat temei pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege sau pentru condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, or, în cauză nu există circumstanțe, inclusiv excepționale, care ar justifica aplicarea prevederilor articolelor 79 și/sau 90 și 90¹ Cod penal.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpaților Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor, de către avocatul Mazarenco Grigorii în numele inculpaților Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor, de către avocatul Șalari Gheorghe în numele inculpaților Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor, și de către avocatul Spînu Oleg în numele inculpaților Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor.

6.1. Procurorul solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, procurorul invocă că instanța de apel eronat a recalificat acțiunile inculpaților în baza art.166¹ alin.(2) lit. b) și d) Cod penal, respectiv instanța de apel nu a constatat fapta conform art.394 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală.

Vinovăția inculpaților a fost demonstrată prin întreg ansamblu de probe administrat la dosar, iar faptul ne depistării cartușelor la fel nu permite a concluziona că acestea nu au existat, întrucât polițiștii au parvenit târziu, respectiv, inculpații au avut timp suficient pentru a camufla și șterge urmele acțiunii prin plasarea armelor în locul special adaptat de păstrare a acestora, iar cercetarea s-a efectuat aferent locului în care s-a comis infracțiunea.

Mai mult, declarațiile părților vătămate, date la urmărirea penală, direct indică la inculpați, fiind completate de cele ale martorilor audiați în ședința de judecată și materialele cauzei, rapoartele de expertiză medico-legală și psihiatrică-psihologică, care la fel vin să completeze aceste declarații.

La caz, instanța de fond corect a respins argumentul apărării precum că părțile vătămate au suferit leziuni în timpul tăierii lemnului, or din rapoartele de expertiză medico-legală cert se desprinde că leziunile corporale constatate puteau fi cauzate în circumstanțele descrise în ordonanța de numire a expertizei.

În cazul dat hotărârile judiciare urmează a fi casate cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpații urmează să fie

recunoscuți vinovați și condamnați în baza învinuirii înaintate, însă reieșind din faptul că instanța de recurs potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.1) lit. c) Cod de procedură penală, la judecarea prezentului recurs nu poate agrava situația ultimilor și nu poate corecta erorile admise de către instanțele de judecată inferioare, prezenta cauză necesită a fi trimisă la rejudecare în instanța de apel.

6.2. Avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpaților solicită casarea deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpaților Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor să le fie stabilită o pedeapsă mai blândă, sub formă de amendă sub limita minimă prevăzută la sancțiunea normei în baza căreia au fost condamnați.

În motivarea recursului, avocatul susține că probele prezentate de către acuzare nu demonstrează comiterea de Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor a infracțiunii incriminate. Instanța de fond a ignorat prevederile codului de procedură penală la examinarea cauzei penale date.

Astfel, contrar prevederilor art.101 Cod de procedură penală, instanța nu a dat apreciere tuturor probelor din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, instanța de judecată era obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe, la cercetarea cărora au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze admisibilitatea sau inadmisibilitatea fiecărei probe administrate.

Potrivit art.394 Cod de procedură penală partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind stabilită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței și argument pentru care le-a respins.

Apărarea consideră că la stabilirea pedepsei instanța de apel nu a luat în considerație prevederile legale și nu a stabilit just pedeapsa penală pentru Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor.

Potrivit prevederilor art.75 alin.(2) și (3) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Prin urmare, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțele atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa principală urma să se reducă la minimul prevăzut de sancțiunea art.166¹ alin.(2) Cod penal.

În drept, recurentul își întemeiază recursul pe prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

6.3. Avocatul Mazarenco Grigorii în numele inculpaților solicită casarea deciziei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpaților să le fie stabilită o pedeapsă mai blândă, cu suspendarea executării acesteia în baza art.90 Cod penal.

În motivarea recursului indică motive similare cu cele din recursul avocatului Dudulica Liubomir, și suplimentar mai invocă faptul că inculpații fără a-și da seama de acțiunile pe care le-au comis în scopul de a reține infractorii depistați la acel moment, au depășit limitele legale ale reținerii infractorilor și nu au avut careva intenție de ai pedepsi sau maltrata și tortura, fapt confirmat prin aceea că imediat ce au fost depistați, pădurarul a chemat poliția. Este necesar de luat în vedere și personalitatea inculpaților ei fiind persoane de la țară, fără studii, nu au activat în organele de poliție sau alte structuri de forță, fără a-și da seama de esență au comis acțiunile incriminate.

În vederea corectării și pedepsirii pentru cele comise consideră că pedeapsa stabilită de instanța de apel este prea dură și va duce numai la distrugerea a familiilor condamnaților, având în vedere faptul că ei sunt căsătoriți și au copii mici pe care mamele nu sunt în stare să-i întrețină.

Prin urmare, recurentul consideră că stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia, având în vedere că deja ei se află în detenție de 4 luni, ar fi o pedeapsă echitabilă și corectă reieșind din cele comise, care si-ar atinge scopul în vederea corectării și reeducării lor.

În drept, recurentul își întemeiază recursul pe prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

6.4. Avocatul Șalari Gheorghe recursul declarat în numele inculpaților solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia inculpații să fie achitați de comiterea infracțiunii din motiv că în acțiunile acestora lipsesc elementele infracțiunii.

În motivarea recursului, recurentul argumentează că hotărârile adoptate de instanțele de fond și de apel nu corespund cerințelor legii atât din punct de vedere material cât și procesual.

Astfel, recurentul remarcă faptul că până la formarea rezoluției infracționale, există o confruntare a imboldurilor care au o natură interschimbabilă. Făptuitorul poate și să materializeze rezoluția infracțională având ca impuls intern o multitudine de motive, dintre care unul este predominant. Deoarece motivul infracțiunii de tortură, reprezintă o condiție pentru existența infracțiunii care constă în tratament inuman ori degradant, caz în care tortionarul nu a urmărit una dintre cele trei forme ale scopului special prevăzut de art.166¹ Cod penal, nu poate constitui componenta infracțiunii date, nu caracterizează profilul infracțiunii de tortură.

În speță lipsește latura obiectivă a infracțiunii de tortură, iar acțiunile făptuitorului este necesar de a fi calificate numai după consecințele survenite (huliganism, vătămarea integrității corporale, cauzarea de daune materiale etc.).

Așadar, apărătorul menționează că, chiar dacă s-ar fi dovedit că anume inculpații au cauzat leziuni corporale cetățenilor indicați (ceia ce la părerea apărării nu a fost dovedit), totuși Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail și Moisei Serghei nicidecum nu au urmărit scopul torturii adică supunerea cetățenilor Zacuțelu Dumitru, Zacuțelu Vadim, Dașchevici Nicolae unor chinuri, bătaii de lungă durată, ce ar duce la provocarea unor suferințe puternice, acțiunile acestora fiind îndreptate la curmarea faptelor ilicite (de tăiere a masei lemnoase), aducerea reținuților la ocolul silvic pentru documentarea oficială a faptelor (după caz contravențională sau penală, cu transmiterea materialelor către organele competente).

Declarațiile părților vătămate Zacuțelu Dumitru, Dașchevici Nicolae nu pot să corespundă adevărului în ceea ce privește aplicarea torturii de către inculpați.

În declarațiile sale, reținuții afirmă că au fost maltratați de patru persoane o perioadă relativ îndelungată, au fost bătuți cu mâinile și picioarele, cu patul armei. Din aceste declarații se creează impresia că persoanele supuse unor asemenea lovituri, practic nici nu ar puteau să se miște, să plece de la fața locului.

Însă din rapoartele de expertiză medico-legale, se constată că atât la Zacuțelu Dumitru cât și la Dașchevici Nicolae leziunile depistate se califică ca vătămări corporale neînsemnate.

Totodată, menționează că apar dubii referitor la prezența leziunilor corporale depistate deoarece cazul a avut loc la 25.07.2015, pe când persoanele au fost examinate de medicul legist tocmai la 28.07.2015. În asemenea împrejurări apărarea consideră că în decursul a 3 zile leziunile corporale puteau fi cauzate în alte împrejurări și de alte persoane, la care inițial au indicat Zacuțelu Dumitru și Dașchevici Nicolae.

În asemenea situație nu putem să aplicăm noțiunea de tortură numai reieșind din faptul depistării leziunilor corporale care au apărut în circumstanțe necunoscute și nefiind dovedit cu certitudine că anume inculpații le-au cauzat.

Recurentul consideră că la baza hotărârilor de condamnare nu pot fi puse rapoartele de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie, conform cărora experții constată existența consecințelor psihogramei persoanelor, în urma comiterii asupra lor a acțiunilor de tortură.

În cazul dat, organul de urmărire penală, procurorul nu au efectuat nici cele mai elementare lucruri, nu au fost ridicate și examinate hainele inculpatului Ciobanu Ion, nu au fost ridicate, examinate și cel mai principal moment nu au fost supuse unei expertize balistice armele pentru a stabili dacă în ziua dată au fost efectuate împușcături din armele la care fac referire Zacuțelu Dumitru, Zacuțelu Vadim și Dașchevici Nicolae.

În circumstanțele și împrejurările descrise considerăm că hotărârile adoptate nu cuprind prevederile art.389 Cod de procedură penală, inclusiv confirmarea prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată a vinovăției inculpaților.

În drept, recurentul își întemeiază recursul pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

6.5. Avocatul Spânu Oleg în numele inculpaților solicită casarea parțială a deciziei în latura stabilirii pedepsei, cu stabilirea unei pedepse mai blânde.

În motivarea recursului, indică că probele prezentate de către acuzare nu demonstrează comiterea de către Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor a infracțiunii incriminate. Instanța de fond a ignorat prevederile Codului de procedură penală la examinarea cauzei penale date.

Astfel, contrar prevederilor art.101 Cod de procedură penală, instanța nu a dat apreciere tuturor probelor din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora. Instanța de judecată era obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare a avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea probelor administrate.

Potrivit art.394 Cod de procedură penală partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicând-u-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței și motivele pentru care le-a respins.

Apărarea consideră că la stabilirea pedepsei instanța de apel nu a luat în considerațiune prevederile legale și nu a apreciat just pedeapsa penală pentru Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor care ar duce la atingerea scopului său corectarea și reeducarea inculpaților.

Potrivit prevederilor art.75 alin.(2) și (3) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoarea are un caracter excepțional și se aplică când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează fi argumentat de către instanța de judecată.

Respectiv, instanța de judecată urma să constate cert circumstanțele atenuante și agravante și, prin prisma acestora, să stabilească măsura și mărimea pedepsei proporțională speței date, pentru a fi legală și întemeiată.

În drept, recurentul își întemeiază recursul pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept de a-l admite, cu casarea hotărârii atacate și dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În corespundere cu prevederile art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reieșind din cerințele aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal, contravențional ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată conține răspuns la toate motivele invocate în apel.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sânt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Lecturând conținuturile recursurilor declarate, Colegiul penal lărgit constată că procurorul critică decizia instanței de apel sub aspectul recalificării acțiunilor inculpaților, avocatul Dudulica Liubomir, avocatul Mazarenco Grigorii și avocatul Spânu Oleg critică decizia instanței de apel sub aspectul stabilirii pedepsei, iar avocatul Șalari Gheorghe solicită achitarea, din motivul că acțiunile inculpaților nu conțin elementele constitutive ale infracțiunilor.

Colegiul penal lărgit în urma cercetării recursurilor declarate, reține că recurenții invocă în calitate de temeiuri pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, însă în rezultatul verificării deciziei instanței de apel, se atestă că în prezenta speță, este incident temeiul descris în recurs, prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, sub aspectele că „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii”, instanța de apel nu a reținut *în fapt* acțiunile incriminate și *constatate ca fiind comise*, temeiuri de casare care s-a confirmat în prezenta cauză penală.

În continuare, Colegiul penal lărgit se va expune în cumul asupra soluției de admitere a recursurilor declarate, din următoarele considerente:

Potrivit prevederilor art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Or, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri contradictorii și nemotivate.

În această ordine de idei, urmând a fi evidențiate și prevederile art.414 Cod de procedură penală, în care se stipulează asupra căror chestiuni de fapt și de drept urmează să se expună instanța, la etapa judecării cauzei în procedura de apel.

În particular, la chestiunile de fapt se atribuie următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În speța dată, Colegiul penal lărgit menționează că în conținutul deciziei adoptate, instanța de apel nu s-a expus și nu a dat o apreciere în mod detaliat probelor, care au stat la baza recalificării acțiunilor inculpaților și condamnării acestora, și anume: declarațiile părții vătămate Zacuțelu Dumitru din 07 august 2015 și din 28 august 2016 depuse la organul de urmărire penală; declarațiile Dașchevici Nicolai din 07 august 2015 și din 28 august 2016 prezentate la organul de urmărire penală; declarațiile martorilor Moisei Elena, Ursachi Serghei, Crețu Victor, Jaruc Denis, Plămădeală Radu, Munteanu Ion, Zacuțel Vadim, Moșneaga Ion și Ursachi Serghei; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26 iulie 2015; procesul-verbal de ridicare din 06 august 2015; procesul - verbal de examinare a obiectului din 13 august 2015; procesul - verbal de ridicare din 14 august 2015; procesul-verbal de ridicare din 28 aprilie 2015; procesul-verbal de examinare a obiectului din 28 aprilie 2016; raportul de expertiză medico-legală nr.15; raportul de expertiză medico-legală nr.16; raportul de expertiză medico-legală nr.18; raportul de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.175a-2016; raportul de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.193a-2016; raportul de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.271a-2016; raportul de expertiză psihiatrică-legală ambulatorie nr.271a-2016.

Astfel, instanța de apel nu s-a expus separat asupra fiecăreia din probele menționate, nu a făcut o analiză a acestora, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală și nici nu a indicat care probe au fost supuse reaprecierii și în ce mod, pentru a ajunge la concluzia de recalificare a acțiunilor inculpaților Ciobanu Ion, Cotună Mihail, Moisei Serghei și Ciobanu Tudor din prevederile art.166¹ alin.(4) lit. b) și d) Cod penal în prevederile art.166¹ alin. (2) lit. b) și d) Cod penal.

La caz, Colegiul lărgit menționează că, conform jurisprudenței CtEDO, instanțele de judecată sânt obligate să demonstreze circumstanțele ce țin de vinovăția inculpatului cu adoptarea unor soluții motivate, or, lipsa acestora atestă o încălcare a dreptului la un proces echitabil, astfel, CtEDO a reiterat în acest sens că „(...) în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera ca o încălcare a dreptului la un proces echitabil.” (cauza Hiro Balani c. Spaniei, Ruis Toriho c. Spaniei, Popov nr. 2 c. Moldovei, Albina c. României etc).

În acest sens, Colegiul penal reiterează, că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil.

Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel nominalizate și în prezenta decizie, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea aprecierea convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica CEDO în acest domeniu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul accentuează că la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont și de argumentele expuse de către recurenți în recursurile declarate.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpaților Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail, Moisei Serghei, de către avocatul Mazarenco Grigorii în numele inculpaților Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail, Moisei Serghei, de către avocatul Șalari Gheorghe în numele inculpaților Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail, Moisei Serghei și de către avocatul Spânu Oleg în numele inculpaților Ciobanu Ion, Ciobanu Tudor, Cotună Mihail, Moisei Serghei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2018, în cauză penală privindu-i pe ***Ciobanu Ion xxxxx, Ciobanu Tudor xxxxx, Cotună Mihail xxxxx și Moisei Serghei xxxxx***, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel într-un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 01 noiembrie 2018.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor